

Inte sant...?!

**Skoj och allvar om sanning och om
”alternativa fakta” som rubbar vår tillit
och som hotar vår demokrati**

Välkommen att roas och oroas i sanningens namn!

Nättroll, AI-skapade bilder och ”alternativa fakta” – hur skiljer vi sant från falskt?
Och hur kan vi navigera i dagens politiska landskap?

Låt oss med musikens och poesins hjälp grubbla vidare under konserten.
Fast med ett leende på läpparna!

Ulrika Knutson och Ola Larsmo *berättare*

Åsa Sundstedt *accordeonist*

Kjetil Skarby *dirigent*

Canzonetta *kör*

Program

Uppsala Missionskyrka

10 februari 2024, klockan 15.00

Eric Ericsonhallen i Stockholm

11 februari 2024, klockan 17.00

Om de medverkande

Ulrika Knutson är journalist och författare, bosatt i Uppsala. Hon medverkar i Expressen och GP, och hörs som krönikör i P1:s *Godmorgon, världen!*

Böcker: *Kvinnor på gränsen till genombrott* (2004), *Den besvärliga Elin Wägner* (2020).

Ulrika har varit gästprofessor i journalistik i Göteborg, ordförande i Publicistklubben och är nu ordförande i Svenska Kommittén mot Antisemitism. 2015 blev hon hedersdoktor vid Göteborgs universitet.

Ola Larsmo är författare och skribent, bosatt i Uppsala. Han är medarbetare i Dagens Nyheter.

I sitt författarskap speglar han kampen för demokrati och yttrandefrihet, mot rasism och fördomar. Han har fått stor uppmärksamhet för sina romaner om utvandrade svenskar, *Swede Hollow* (2016) och *Översten* (2020).

Ola har varit ordförande i Svenska Pen, och sitter i styrelsen för Pen International. 2018 utsågs han till hedersdoktor vid Uppsala universitet.

Foto: Per Nordlund, GU

Foto: Clara Lidström

Åsa Sundstedt är accordeonist, utbildad vid Kungl. Musikhögskolan i Stockholm. Hennes repertoar är bred – argentinsk tango, barockmusik och operaarior samsas väl i hennes rymliga bälg. Hon frilansade tidigare på heltid på scener som Kungliga Operan, Uppsala stadsteater och Norrbottens-teatern, där hon ibland ersatte en hel orkester med sin musikaliska fingertoppskänsla.

Numera är Åsa kyrkomusiker i Orsa. I fjol samarbetade Canzonetta med hennes Orsa Kyrkokör vid framförandet av Rolf Martinssons *Lukaspassionen*. Då spelade hon trumma.

Canzonetta är en Uppsalakör som startade i liten skala år 1988. Den samlar sångare med lång körerfarenhet. I den breda repertoaren finns såväl svensk körlyrik som verk av exempelvis Mozart, Rachmaninov och Riedel. Kören strävar efter ett starkt och tydligt uttryck i både text och musik.

Ketil Skarby tillträdde som dirigent år 2000. Kören har vart efter utvecklats till en etablerad och uppskattad ensemble i det körtäta Uppsala.

Foto: Kola Productions

Foto: Tilde Forsgren

Program och texter

Sanningens triumfmarsch

Musik: Giuseppe Verdi, ur Aida (1871). Bearbetning och svensk text: Kettil Skarby (2018/2023)

Trump, Trump, Trump,
Trumpelit Trump.

Sanning är samhällets kärna,
står som ett fundament!
Om sanning skall vi värna,
vi följer sanningens stjärna,
– åtminstone nästan jämt.

Framtid! Stolthet! Ära!
Vi är alltid flest, är som folk är mest!
Hör vårt manifest; tonen är modest.
Allt är väl befäst, vi är alltid bäst!
Gloria! Alla andra är ju pest
och vi är alltid bäst!

Alternativa fakta,
sådana funkar jämt.
Så ädla att betrakta,
vi köper dem så gärna
– trots att de ses som ett skämt.

Trump, Trump, Trump,
Trumpelit Trump. Hurra!

Advance Democracy

Musik: Benjamin Britten (1939). Text: Randall Swingler (1938). Översättning: Kettil Skarby (2023)

Högt över mörklagda gator
ett iskallt sökarljus
berett att fånga marodören,
som stjal natten från hem och hus.
Vi ser i tidningsrubriker:
ondskan, som en tidvattenvåg,
som hotar, som skrämmer
– någon skriker!
Den drabbar hög som låg.

Och det viskas och förhandlas;
samtal i slutna rum.

Och folket betalar priset,
priset för ondskans dom.
Krigiska vrål och muller
hörs på gatorna.
Arbetslösa kadrer drar omkring.

Europa hålls i järngrepp
av tusen kängors tramp,
av tung och taktfast marsch,
av marscherande soldater.
Den trygga solen bleknar
när skuggan växer lång.
medan generaler planerar,
med kängorna på språng.

Finns ingen kraft
som kan rädda oss,
ingen makt att lita på,
innan liv och friheter
smulas sönder till ingenting?

Låt oss stå upp för demokrati,
möta en strid med glöd!
Som våra fäder kämpat för
– en kamp på liv och död.

Tid att ta ställning!
Tid att hålla samman!
Stoltheten tar revansch!
Tid att spränga glasets bubbla,
tid att spränga livets bubbla.

Kämpa i gemenskap, gå samman,
med bud från folkets här:
Livet ska tillhöra folket,
som också dess källa är!

Se potessi ancora

Accordeon och kör.

Musik: Ástor Piazzolla. Bearbetning: Lars Holm, arr: Åsa Sundstedt

Anthem

Musik och text: Benny Andersson, Tim Rice, Björn Ulvaeus, ur Chess (1986). Arr: Anders Eljas, Per-Anders Sjöberg

No man, no madness,
though their sad power may prevail,
can possess, conquer my country's heart,
they rise to fail.

She is eternal long
before nation's lines were drawn.
When no flags flew,
when no armies stood, my land was born.

And you ask me why I love her,
through wars, death and despair.
She is the constant,
we who don't care,
and you wonder, will I leave her
– but how?

I cross over borders,
but I'm still there now.
How can I leave her?
Where would I start?
Let man's petty nations
tear themselves apart.
My land's only borders
lie around my heart.

Tyst är det rum

Musik: Gabriella Gullin (f. 1961), ur Tre miniatyrer för blandad kör a cappella. Text: Pär Lagerqvist (1891–1974), ur diktsamlingen Sång och strid

Tyst är det rum
där jordens röster höjas.
Rop när ej dit
där stjärnebanor böjas.

Ingen oss hör, ej något utav orden
nere på jorden.

Tyst är det rum
där mänskostriden kämpas.

En strid om verkligheten

Begreppet "alternativa fakta" myntades år 2017 av en av förre presidenten Donald Trumps rådgivare på en presskonferens. Men, som en journalist då konstaterade:
– "Alternativa fakta" är helt enkelt osanningar.

På senare år har sociala medier översvämmats av desinformation. Vi lever mitt i en strid om verkligheten. Det viktigaste för propagandamakarna är inte att övertyga oss om det ena eller det andra, utan att få oss att ständigt vara osäkra på vad som gäller.

Propaganda är inget nytt. Men vi bör alla inse att vi har ett stort ansvar för att skilja på sant och falskt. Nu mer än någonsin.

Öde och stum är rymden.
I den dämpas rösterna snart
och når ej längre sedan.
Tyst är det redan.

Vår fina kör

Musik: Lobe den Herren, dubbelkör av Heinrich Schütz (1585–1672), bearbetning: Bertil Wall (2023). Text: Kettil Skarby (2023)

Vår fina kör, den sjunger härligt!
Men så dom låter, så förfärligt!
Samsas med dom, det blir besvärligt.
Vi sjunger bäst!
Dom låter pest!
Dom förstör för oss och alla andra.
Allt det dom gör, kan vi klandra.

Hör våran klang!
 Saknar talang!
 Dom kanske funkar
 i annat sammanhang.
 Dom verkar sakna engagemang.
 Det är nog bäst att vi håller takten.
 Vi tar kommandot, vi har makten!
 Sjunga tillsammans vore lycka
 om dom sjunger rent,
 ingen kommer sent.
 Tänk om vi klarar både dur och moll.
 Vi vill ha koll!
 Spelar det nån roll?
 Låt oss försöka dra åt samma håll!
 Känslan för feeling ska vi anamma.
 Sången och glädjen
 de vandrar tillsammans,
 tillsammans med harmonier
 som Schütz aldrig hört.
 Typ den här och den här,
 och sånt här!
 Nej, vi saknar känsla för självcensur
 och sånger med synkoper
 gör ingen sur.
 Nä! Vi kan sjunga både i moll och dur.
 Om vi har tur.
 Men tillbaka till Schütz.
 Det blir schysst med gamle
 gubben Schütz.
 Vi tar kommandot allesamman,
 sjunger av hjärtans lust och gamman.
 Kören sjunger rent.
 Ingen kommer sent.
 Visst kan vi sjunga båd' i dur och moll.
 Vissst har vi koll. Ja, vi har koll.
 Nu är tid att sopa undan allt
 gammalt groll!

Ländernas sång

*Idé, compilation och text: Kettil Skarby
 (2023). Körsats: Bertil Wall*

Fra Vi har på gång en sång om
 frihet,
 men fri från vad, vet inte vi.
 Sånt kan man inte ta för
 givet

Sve här i vår fjällhöga nord,
 och knappast i några andra
 länder.

Ryss Typ Klippiga bergen
 och sjukt stora sjöar,
 ändlösa slätter, American
 style,
 dom är minst lika bra som

USA Dostojevski, Sovjet,
 Babushka – njet!
 Perestroika är kul,
 när det inte blir strul.

Eur Alla människor är väl bröder,
 även dom av annat kön,
 alla folk från norr till
 Söder – tälje
 är en del av livsmiljön.
 Så brukar man säga,
 så borde man tänka!
 Men blir det bråk,
 ja, blir det bråk,
 så får vi lita till FN!
 För det är

Nor bra att älska andra länder,
 vänskap nu ida'
 fa la la la
 blir bra att ha när lyckan
 vänder, fa la la la la.

Kina Mahjong på gång, tji song
 om hong kong, plong
 en sång om ping pong.
 Däng på dong me' deng
 på språng – tjong!
 King kong ming chi gong
 ping pong
 ping pingeli pong ballong
 – so long!

UK Kul med Brexit,

som klipper alla band,
som skiljer England
ifrån fastare land!
Frihetslängtan fick halva
landets ”ja”.

Den andra halvans frihet
blev mest bla-ha! Ha ha!

Ryss Sanning och frihet, fred eller
dösnack? Trovärdig-

UK heten är A och O! Så ska vi
alltid tro. Oh, yeah!

So, God save the world!

Jag drömmer om en vit vecka

Musik och text: Irving Berlin (1942).

Sv. text och arr: Kettil Skarby (2017)

Jag drömmer om en vit vecka
som förr, när marken täckts med snö.

Ja, vår jord förvandlas
och viljor blandas

me'ns vi står där och ser på.

Global warming är en nöt att knäcka,
klimatet sabbar vår miljö.

När problemen handhas

blir dom lätt andras,

och vi står där och ser på.

Två grader, det kan nog förskräcka,
men blir det mer, blir det adjö.

Vi kan alla klandras

den dag då morgon randas,
för ingen vet hur det ska gå.

Vintern fajas ut

Musik: Otto Lindblad (1809–1864),

Längtan till landet. Text: Herman

Sätherberg, ny text: Kettil Skarby (2018)

Vintern fajas ut bland våra fjällar;
drivor smälta ner när det blir tö.

Himla trist att se så kala hållar
nu när solen strålat bort all snö.

Snart är Kebnekajse lägre på höjden,

isbelagda sjöar finns knappast mer.
Inte kan man blunda och vara nöjd sen,
spela cool, se på när allting sker.

Nej, jag kommer ej att resignera.

Jag vill ha en vinter som är kall!

Allt jag äskar: alla ska agera

så klimatet på vår jord står pall!

Inte är det som min barndoms stunder
då man fryste häcken av sig ibland.

Nu så varvas sol med blixtar och dunder:

Folk och jord går inte hand i hand.

Änglamark

Accordeon.

Musik och text: Evert Taube.

Rädda mig, du

Musik: Felix Mendelssohn Bartholdy

(1809–1847). Svensk text: Göran

Greider (2023)

Rädda mig, du, och hjälp mig i min kamp

mot det i mig själv som tvivlar.

Kom och rädda mig undan

lögnerna och tidens vrede.

Blott du ger mig kraft,

du ger mig kraften som bär mig.

Varför stöter du bort mig?

Varför ger du mig bara sorgens tyngd

när mig världen smärtar?

Du, som är du, mitt sanna jag,

kom led mig härifrån

till de människor som hör dig,

ja, till alla människor

som hör och talar.

Det vilsna jag:et,

det söker i du:et sitt altar:vi!

Med vi:ets glädje i all slags sång,

fast du:ets altargång är så lång.

Vem berövar mig själen,

mitt inre jag, och min ro,

mitt lugn i världen?

Jag söker den sanning som ljuset ser,
jag söker det ljus som sanningen ger.
Jag behöver din enkla trygghet.
Sen ska jag tacka dig.

Hör nu mitt rop! Rädda mig, du!
Nu och evigt ska jag tacka dig.
Hör nu mitt rop! Rädda mig, du!
Dig för evigt ska jag tacka
för att du gav mig åter mitt jag,
och blir min nya tro.

Lux aeterna

Musik: Rolf Martinsson (2023), tillägnad Kettil Skarby. Text från romersk-katolska mässan: Må evigt ljus lysa över dem, Herre, med dina heliga för alltid, ty du är god. Ge dem evig vila, Herre, och må evigt ljus lysa över dem, för du är god.

Lux aeterna, lux aeterna
luceat eis, Domine,
cum sanctis tuis in aeternum,
quia pius es.
Requiem aeternam dona eis,
Domine, et lux perpetua luceat eis.
Requiem, requiem, requiem.
Lux aeterna.

Let perpetual light shine upon them.

Lux aeterna, lux aeterna
luceat eis, Domine,
cum sanctis tuis in aeternum,
quia pius es.
Lux aeterna, lux aeterna, lux aeterna.

Alla luras

Musik: Georg Friedrich Händel, Hallelujakören ur Messias (1742). Svensk text: Kettil Skarby (2018/2023)

Alla luras, alla luras.
Alla människor brukar luras
– och det med besked!

Nyskriven poesi och ett uruppförande

Göran Greider, poet och journalist, har skrivit den fristående svenska texten *Rädda mig, du* till Mendelssohns kända *Richte mich, Gott*.

Rolf Martinsson har skrivit *Lux aeterna* som nu uruppförs av Canzonetta. Stycket är tillägnat Canzonettas dirigent Kettil Skarby. Rolf Martinsson är professor i musikteori vid Musikhögskolan i Malmö och en av Sveriges internationellt mest framförda tonsättare.

Alla luras, alla luras, både vän
och ovän; det är en märklig sed.
Sanningen är relativ och bör ändras
till det bättre.
Nämen hu då! Inte sura, bara lura!
Sanning som är negativ,
den ska skändas.
Inte lika bra att skrika,
hellre lura in obscura!

Alternativa fakta är också sanning,
om man vill det,
om man tycker att det känns bra!
Att två och två blir tre, eller fem, det
får man leva me',
för sånt går hem, ja, sånt går hem!
Vår sanningshalt kan verka vara halt.
Den sanningen gör livet mera ballt.

Kunskapstörst gör ingen störst!
Vi har all den kunskap
vi behöver för att lura!
Vi satsar på det som ger oss
klöver på faktura!
Lag och rätt på vårat sätt!
Det gäller att välja paragrafer
för att luras!

Följ kören via canzonetta.se eller använd QR-koden. Där hittar du också detta program. Bli en av Canzonettas vänner och få en inbjudan till våra konserter i förväg! Anmäl dig till: canzonetta uppsala@gmail.com.

Förenkla, justera alla fraser för att luras!
 Sanslöst tal är vår moral,
 den ger oss inga kval.
 Vi märker att människor gör grimaser
 när vi luras.
 Vår moral ger inga kval!
 Kunskapstörst gör ingen störst!
 Vi törstar ej längre.
 Med lag och rätt på vårt sätt
 blir allting fett!
 Moralen, den tar vi i nödfall
 när det passar.
 Hör du, va', sluta tjura!
 Eller hur, va', börja luras,
 – för ALLA luras!

What a wonderful world

*Musik och text: George David Weiss,
 Bob Thiele (1967). Arr: Mark Hayes*

Wonderful, wonderful, wonderful
 what a wonderful world,
 what a marvellous world I see.
 I see trees of green, red roses, too.
 I see them bloom for me and you
 and I think to myself:
 what a wonderful world.

I see skies of blue and clouds of white,
 the bright blessed day,
 the dark sacred night,
 and I think to myself:
 what a wonderful world.

The colors of the rainbow,
 so pretty in the sky,
 are also on the faces
 of the people goin' by.

I see friends shakin' hands,
 sayin': "How do you do?"
 They're really sayin': "I love you."

I hear babies cry, I watch them grow.
 They'll learn much more
 than I'll ever know,
 and I think to myself:
 what a wonderful world.
 Yes, I think to myself:
 what a wonderful world.

I see rainbows and blue skies
 and moonbeams and butterflies,
 and I think to myself:
 what a wonderful world!

**Världen är ändå underbar
 – inte sant...?!**